

Vörös Lobogó

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NEPTANÁCS LAPJA

XXV. évfolyam, 7695. szám | Péntek, 1969. december 12. | 4 oldal, 30 bani

MINISZTER-TANÁCSI HATÁROZAT

a Takaré- és Letéptéztár hitelnyújtásáról
személyi tulajdonú lakások építéséhez és a
kamatok szintjének megállapításáról a hitel-
ügyletek egyes kategóriáinál

A lakosság pénzjövödelmeinek
állandó növekedése következtében
évről évre emelkedett a CEC-beté-
tek mennyisége. A Takaré- és Le-
téptéztár, ez a nagymultú és te-
kintélyű intézmény jelenleg lako-
sok millióival áll kapcsolatban és
jelentős pénzalapokat őriz. Így
megvan a lehetősége arra, hogy
kibővítsen hatáskörét s hitelügyle-
teket is bonyolítson le a lakosság
számára.

Az utóbbi időben számos lakos
tett javaslatot, illetve igényelt
kölcsönöket a CEC-től, hogy be-
fizethesse az előleget vagy ki-
gészítse a teljes arhoz szükséges
összeget a személyi tulajdonú la-
kasok építéséhez. Tekintettel ar-
ra, hogy ehhez létrejöttek a felté-
telek és attól az óhajtól vezérelve,
hogy kielégíthessék a lakosok ki-
vántjait, a Takaré- és Letéptéztár
feljogosítottak ilyen ügy-
letek lebonyolítására.

Annak érdekében, hogy egyet-
len hitelintézet intézze a személyi
tulajdonú lakáscélokra vonatkozó
összes hitelügyleteket, s így a lakosok csak egyetlen
hitelezővel dolgozzanak, a Takaré-
és Letéptéztár átvesszi a Beruhá-
zási Banktól az általa lebonyolított
lakáscélokra vonatkozó hitelezési
feladatokat. Ennek megfelelően a CEC fog hitele-
ket nyújtani a lakosságnak szemé-
lyi tulajdonú lakások építéséhez és
a turisták elszállásolására szánt

lakterületek létrehozásához, átvéve
a Beruházási Banktól ezeket a mű-
veleteket, valamint előleget nyújt-
va, illetve kiegészítve a lakáscé-
lokra szükséges teljes összeget. E-
zzel az új ügyletekkel kibővült a
lakosságnak történő hitelnyújtás.
Mint ahogy a hitelnyújtási ügyletek-
nél egybe kell hangolni a bevéte-
lezett és a kifizetett kamatokat.
szükségessé vált a kamatok szint-
jének újbóli megállapítása egyes
műveleteknél.

A CEC és a lakosság közötti hi-
telügyletek bővítése céljából Romá-
nia Szocialista Köztársaság Minisz-
tertanácsa a nemzeti gazdaság veze-
tésének és tervszerűsítésének tö-
kéletesítésére szolgáló egyes intéz-
kedésekről szóló 1967. évi 22. szá-
mú törvény alapján határozta:

1. szakasz. — Felhatalmazzuk a
Takarék- és Letéptéztárt, hogy
1970. január 1-től kezdve a ren-
delkezésre álló összegekből hite-
leteket nyújtson a lakosságnak a la-
káscélokra vonatkozó fejlesztéséről, az ál-
lami alaptól a lakosságnak törté-
nő lakáseladásokról és személyi
tulajdonú üdülő és turistaházak épí-
téséről szóló 1968. május 9-i 9.
számu törvényben előírt minimá-
lis előlegek lefizetésére, valamint
a teljes ár fedezéséhez szükséges
összeg kiegészítésére a lakosok el-
sődleges szerződéses lekötése cél-
jából.

(Folytatása a 11. oldalon)

70.000 kötött- holmi — terven felül

December 6-án jelentették
a Vörös Triko gyárból, hogy
mind az ösztérmelesnél, mind
az ártermelesnél teljesítették
az évi tervet. Erről egyébként
rövid tudósítást is közlünk.

Most aziránt érdeklődünk,
hogy az év végéig hátra lévő
időszakban mennyit termelnek
terven felül, miként valósul-
nak meg a felajánlások. Elő-
zetes számítások szerint lényeg-
es túlszárnálást könyvelnek
majd el szinte minden gazda-
sági mutatónál. A globális ter-
melesnél például a terven felü-
li felajánlás 8 millió lejt tett
ki. Az eddigi eredmények és a
meg várható munkasiker
nyomán év végén mintegy 9
millió 300 ezer lejt könyvel-
nek el. Az ártermelesnél a
felajánlás 8 millió 500 ezer lejt
volt. Ennél a mutatónál kere-
ken 10 millió lejt megvalósí-
tásra számítanak.

Az előirányzattal szem-
ben mennyivel készítenek több
kötöttholmit az év hátra lé-
vő időszakban? — kérdeztük
a vállalat termelési osztályán.
A válasz nem késett:

— 70 000 darabot készítenek
terven felül.
S hogy mennyire jelentős lesz
ez a túlszárnálás, csak akkor
mérhetjük fel, ha figyelembe
vesszük: évi terven felüli fel-
ajánlások 26 000 kötöttholmi
volt.

A ragyogó munkasikerért
csak az elismerés hangján szól-
hatunk a Vörös Triko gyáriak-
ról.

Vendégszereplés

A román-magyar kultúrcsere
egyezmény értelmében megyn-
ben vendégszereplő Bekesabai
Jókai Színház szerdán este Pécs-
kán lépett fel, Raffay Sarolta Di-
plomások című darabjával. A nagy-
sikerű előadást zsufoit ház tápol-
ta végig. A társulat szombat
este Kisiratoson mutatja be Mó-
ricz Zsigmond Nem élhetek mu-
ziskaszo nélkül című vígjátékát.

Irodalmi előadás

Pénteken FICZAY DÉNES tanár
„Arad irodalmi hagyományai a két
világháború között” című előadá-
sára kerül sor a Barátság Háza

Virágok.

HÍREK

disztermében (Köztársaság utja 76,
a Mureşul éterem felett) délután
5 órai kezdettel.

Kiállítás

Aradi képzőművészek a nagyba-
nyai művészekkel együtt közös ki-
állításra készülnek a Máramar-
os Megyei Múzeum tárlatertei-
ben. Megnyitó vasárnap, december
14-én. Ezen a kiállításon az aradi
képzőművészek festményeket,
szobrokat és fal-
szőnyegeket állí-
tanak ki.

Az Arádeanca
vállalat játékre-
szegének termékei
nemcsak határa-
inkon belül ör-
vendenek meg-
becsülésnek, hi-
rük már külföldre

Tizennyolc- évesek ünnepe

Szombaton délután két iskola-
ban — az 5-ös számú Liceumban
és a Textil Szakiskolában — ren-
deznek elvtársi összejövetelt, ün-
nepesgetik a tizennyolcévesek tisz-
teletére. Munkipárti szinten de-
cember 18-án, a Kulturpalotában
kerül sor a KISZ municipi-
umi bizottsága rendezésében — az
idén nagykorúvá vált fiúk és lá-
nyok megünneplésére.

Vakáció előtt

Még egy jó hét, s a kis és nagy-
diákok a háromhetes teli vakáció-
ban pihenhetik ki fáradaimaikat.
Ez idő alatt megynék 64 liceumi és
szakiskolák tanulója — a sportbi-
zottságok vezetői — utazik a Sze-
celevárosban létesítendő országos
kiképző táborkba, illetve a Vörös
Aeolon megnyitó diák táborkba, a-
hol kilenc napot töltenek el, szó-
rakozással sportolással.

Magyarázat helyett

Ott állunk vagy huszan
az egyik grádiéti busz-
megállóban. Topogtunk, fáz-
tunk s az eső is jócskán az-
tatta kabátunkat. Remény-
kedve nézegettünk keresztül
egymás vállá felett a grá-
diéti várn irányába. Min-
den hiába. A busz csak nem
jött. Vagy husz percet is
kellett várni, míg végre az
egyik feltűnt a sarkon. Zsu-
folásig volt tömve emberek-
kel. Egyesek felkapaszkodtak
a lépcsőre s máris indult. Mi
tovább is ott maradtunk. Egy
másikat vártunk reményked-
ve. Nagy nehezen jött is s
egy csekély félórás késéssel
be is érkezünk munkahelyünkre.

De hogyan is jöhett volna
rendszen a busz, amikor
az 5/a vonalon hiányzott a
3-as számú, a vágott 5-ös
vonalon pedig az 53-as számú
gépkocsi. De nem közlekedett

a 6-os vonalon a 61-es szá-
mu jármű sem. Ez a mika-
lakai vonalon kellett volna
szállítsa az utasokat. És ilyen
sorsra jutott az 53-as, a 23-
as, a 27-es, az 57-es, a 48-as,
a 34-es és 38-as számot ve-
selő gépjármű is. Számoljunk
csak: összesen tíz busz „pi-
hent” a javítóhely udva-
rán tegnap, december 11-én.
Ez csak áldogáltak, mert a
szerezők igen lassan végeztek
munkájukat.

Az indító állomáson Stan
Ioan diszpécser kétségbeesett
intézkedésekhez folyamodott.
Az erősítésre kivezényelt
gépkocsikat a megszabott
időn felül üzemeltette, hogy
valamiképpen biztosítsa a
közúti szállításat.

Az indító állomáson gép-
kocsivezetők jelentkeztek. Az
egyik olajat kért, a másik
vizet pótolni járművének hű-
tőjébe. Elkerülhetetlen mű-

veletek ezek. Felvetődik a-
zonnal egy kérdés: miért
fojlik a hűtő és miért fo-
gyaszt nagymennyiségű olaj-
t a motor. Nem ellenőriz-
ték a járművet a grafikonok
feltüntetett időpontok-
ban? Nem foglalkoztak vele
szakszerűen? A mindennap
megisméltó jelenségek erre
engednek következtetni.

Az egyik gépkocsivezető
dühösen rontott be az
indító irodába. Idege-
sen kifakadt: „ó, aki
imárr több, mint hat é-
ve a vállalatnál dolgozik tor-
kig van az egészsel. Meddig
fog az tartani, hogy tíz meg
tízennegy óra munkára köte-
lezzik? Fáradt és ideges. Egy
adott pillanatban olyan hely-
zetre jutott, hogy a zsufo-
lást felt járműnek nem ura.
A hét elején csuszós volt az
ut. Homokolni kellett volna
már kora reggel az utakat.

De erre csak tíz óra után ke-
rült sor. Az eredmény? Két
személygépkocsi összeütö-
közt és használhatatlanná vált
több órán keresztül. Vajon
mikor vonják már le az ITA
közlekedési vállalat vezetői
a szükséges következtetést?
Mikor tesznek konkrét intéz-
kedéseket a közúti szállítás
javításáért? Nem magyaráza-
tokra van szükség. Mert ed-
dig minduntalan csak ma-
gyarázták a rendellenességet,
a zökkenő okait, sőt egye-
sek még fenyegetőztek is
és elsírtak örök pa-
naszokat: nincs megfe-
lő javítóműhely, nem ren-
delkeznek kellő és jólképzett
munkaerővel. Ezt már évek
óta halljuk. Most már azt
várjuk, hogy az intézkedé-
sekről és a hatékony mun-
kaszervezésről tudósítsanak.

SÁNDOR JÁNOS

Az élelmiszerüzletek sorában az Albina a legújabb. A vásárlók gyorsan kiválaszthatják a ked-
vükre való árucikkeket. Az önkiszolgáló üzlet korszerű berendezése, az áruk elhelyezése segít a
tájékozódásban

Már csak 19 nap 1970-ig

December huszadikán

A Textilipari Kombínát egyik
fontos gyárában a Tebaban ta-
pasztalhattuk, hogy a jó munka-
szervezés és ütemes anyagellátás
segítségével leküzdhetők az évköz-
ben jelentkező nehézségek, javítá-
ni lehet a termelés minőségén és
exzált gazdaságossá válik tevé-
kenységük. A második félévben
jelentkezett a legtöbb nehézség, s
ugyanakkor ekkor olvadt be ez a
nagyfontosságú textilipari vállalat
a kombinátba. Mindezek ellenére
a munka üteme nem lanyhult. A
terveket is hónapról hónapra tul-
szárnálták. Most pedig, amikor
már csak 19 nap van 1970-ig, a
számítások szerint ez a szorgalmas
közösség december 20-án már tel-
jesíti évi tervét és a felajánlása-
kat is.

A termelési osztály vezetőjével,
Nack mérnökkel tovább számolunk.
Arra voltunk kíváncsiak, hogy év
végéig mennyi lesz a többlettermé-
mek? 30 000 négyzetméter kész
szőttet kaptunk eredményül. Eny-
nyivel termelnek tehát többet ev

Jelenleg a félkész termékek ter-
melesi folyamatban és kész rak-
tárakban lévő mennyisége megha-
ladja az 5—600 000 négyzetmétert.
S ez nem kevesebb, mint fél hónap
előnyt jelent. Ilyen előrehaladási
közvet termeltetik. Ez biztosítéka
a jövő esztendőben kibontakozó
munkának. Egyik-másik gépegy-
ség részleg pedig már a jövő évi
szállításokat biztosítja. Mintegy
50—60 000 négyzetméter kész ex-
porttermékek kezdik az új esztén-
dőt. Ha tehát január 3-án a Textil-
ipari Kombínát vezetője szállí-
tásra ad utasítást, a Teba gyáriak
maradéktalanul eleget tehetnek a
megrendelésnek.

Tovább fejlődik a gyár. Az idén
szinte teljes egészében újja alakí-
tották a befejező részleget. Új fe-
tőgepeket, mintanyomokat, apréta-
ló és naftolozó gépeket helye-
zettek üzembe. A részleg
termelékenysége csaknem 100
százalékkal nőtt. Megszűnt te-
hát a befejező részlegen észlelt ter-
melesi szűk keresztmetszet. Jövőre

a fonodák korsze-
rüsitik, illetve
szerelek fel szá-
mos új géppel.
A gyárral együtt
fejlődnek az em-
berek is. A bo-
nyolult, magas
műszaki hatáso-
ku gépek egyre
több szakértelmet igényelnek. A
Teba gyárában az idén is, mint ko-
rábban minden esztendőben, több
szakmai továbbképző, tanfolyamot
szerveznek. Befejeződték a közel-
múltban egy ilyen tanfolyam,
melyet harminc szövő végzett el jó
eredményekkel.

Nagy és korszerű gyűregység-
nőtte ki magát a Teba. Ezzel pár-
huzamosan állandóan javult a ter-
mek minősége is. A gyár ter-
vezői jelenleg is nagy horderejű
kérdéssel foglalkoznak. Mintegy 50
százalékban meg akarják változ-
tatni a náluk készített textil-
alapanyagait. Ilyen arányban akar-
ják alkalmazni a poliszter rosto-
kat a korábbi hagyományos nyers-
anyagok helyett. A vásárlók által
közvetlenül finom fehérmű gyár-
tására alkalmas Terona nevet vi-
selő új kontexturával rendelkező
terméket már fel is küldték a bu-

kesti jóváhagyó bizottságnak. Az
újévben megkezdik a termék folya-
matos gyártását is, három mintá-
ban, huszonegy színváltozatban.
Jól dolgoztak az idén a Teba
gyáriak, s kilátások szerint jövőre
sem lesz ok panaszra. Eredme-
nyeikben nagy szerepet játszik a
rugalmas, mindig a követelmények-
nek megfelelő munkaszervezés. Az
aradi vállalatok vezetői tanu-
latnának tölük.

TOTH SÁNDOR
HEGEDÜS ISTVÁN

JEGYZETEK ■ JEGYZETEK

Nehéz kérdés

Egy óra eltelt? Kettő? Nem
követem az óra mutatóját, a
beszámítás nyílt és őszinte,
már számát ilyenkor az idő. Pe-
dig nem így kezdődött. Hivata-
los udvariassággal, hivatalos
feszélyzettséggel, s csak akkor
kezdett engedni a jég, amikor
az egyik kérdésre kérdés-vá-
laszt kaptam: miért kérde-
ztem ilyen nehéz? (Nem először
hallom a viszontkérdést, nem
csodálkozom, nem itélem el ér-
te beszédét). Hagyjuk a pa-
pirokat, ne játsszunk a szá-
nyavú és önzagolász zavaró-
vizeit. Valahol olvastam egy
statistikát, mely kimutatja,
hogy a fiatalok átlagos élet-
kora a műszaki fejlettség mai
környelményi között nem halad-
ja meg a 30 esztendőit. Tudják-
e ezt fiatal mérnököink? Egyál-
talan szokatlan beszélgetni szak-
mai büszkeségről, szakmai eti-
káról, a műszaki értelmiségi
hivatásról? Azokkal, akik csak
20 százalékban végeznek mér-
nöki munkát, azt hiszem ke-
veset. Pedig az idő telik, a 20
százalék mindenkit jenyegyet
Önmegnyugtatóra, önzagolászra
bármikor találhatunk mentő
környelményeket. De csak saját
magunk számára. A holnap más-
ként fog kérdező.

K. S.

Elfelejtünk írni?

Panaszoslevelet böngészek.
Szép tiszta kéziratos sorok. Aki
írta gyakran forgatja a tollat.
Mintán kibogozom az ügy rész-
leteit magamban már a vála-
szon gondolkodom, szemem gé-
pien megegyezzen a levél-
len. Zavar benne valami. Első-
sorban az, hogy a levélírónak
halvány fogalma nincs a köte-
lezettségéről, jogairól, maso-
szor nagyon nehezen tudja szá-
vakba önteni „hivatalos” mon-
danivalóját.

Néhány héttel ezelőtt szer-
kesztőségünk vendége volt Ba-
logh Edgár, a Korunk helyettes
főszerkesztője. Beszélgetéseink
során többek között „szóba került
az írásbeliség is. A panaszos le-
velet forgatva eszembe jutott
ez a beszélgetés. Mert némiképp
átlagos jellegű jelenségre hiva-
ta fel a figyelmet.

Ez a levél, akár sok más hoz-
zá hasonló, arra figyelmeztet,
hogy lassan elfelejtünk írni.
Persze, ez csak a hivatalos ü-
gyekre vonatkozik. Egy közön-
yleges kérény megfogalmazá-
sához segítségre van szükség.

günk. Ha kívánságunkat akar-
juk előadni nem találjuk a pon-
tos kifejezéseket, üzeneteket i-
runk le: „szfát”, „elintéztam a
likvidálósomat”, „háromszáz
lejjel imputáltak”, „panaszot tet-
tem a komitátnál” és így tovább.
Igen, elfelejtünk írni magya-
rul is és románul is. Mert vagy
írni, vagy úgy írjuk — helye-
sen.

Azt mondhatnánk, a hivatal-
nok dolga, hogy kikioskodjon a
kérvényekből, panaszokból. Ez
azonban nem egészen így van.
A szocialista demokrácia létsé-
gesítésének igen fontos feltétele,
hogy az állampolgárok élni tud-
janak jogjaikkal.

Hogyan segíthetünk ezen?
Ugy vélem, az íráskészség —
most hivatalos papírookra gon-
dolok — alapjainak megterme-
tésében nagy szerepet kell vá-
laltatnia az iskolának. S ezen be-
lül a magyar nyelv és irodalom
tanárainak. Az ő feladatuk, hogy
kigyomlázzák a beszédünkben
burjánzó idegen, zavaró kife-
jezéseket. Ezzel védik az anya-
nyelv tisztaságát.

t. gy.

Minisztertanási határozat...

(Folytatás az 1. oldalról)

Az előleg lehelvezéséhez szükséges hiteket legfeljebb öt évre nyújtják, a lakás teljes árának fedezéséhez szükséges összeg kiegészítésére szolgáló hiteket pedig legfeljebb tíz évre.

2. szakasz. — A Takarékek Letéptenztár átvései a Beruházási Banktól 1970 első evnegyede folyamán a személyi tulajdonu lakások építéséhez a hitelnyújtási műveleteket.

3. szakasz. — A Takarékek Letéptenztár 1970 január 1-től az alábbi letétekkel a következő évi kamatot fizeti:

A hitel összege	Havi tartifális fizetés vagy bruttó átlagjövedelem	Kamat
50 000 lejig	1500 lejig	évi 2 százalé
	1501—2000 lejig	évi 3 százalé
	2001—2500 lejig	évi 4 százalé
50 000 lejen felül	2501 lejen felül	évi 5 százalé

A jelen határozat 1. szakaszának feltételei között nyújtott hitelek évi kamata 8 százalé.

Az 1967. április 17-i, 862. számú minisztertanási határozat feltételei között turistáknak szánt lakterület létesítéséhez nyújtott hitelek kamata évi 5 százalé.

5. szakasz. — A részletfizetéses áruházasért és szolgáltatásért a vásárlótól havi részletek fejében levont összegek évi kamata 1970. január 1-től 5 százalé lesz.

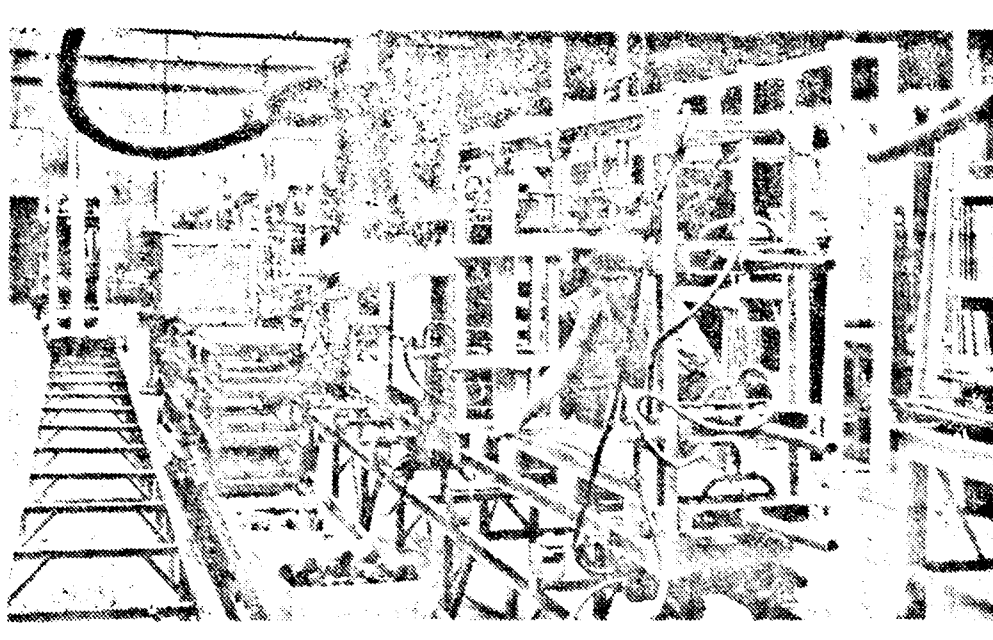
6. szakasz. — A Mezőgazdasági Bank által a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tagjainak és az egyéni gazdasággal rendelkező termelőknek az 1969. április 7-i, 683. számú minisztertanási határozat alapján nyújtott termelési hitelekért 1970. január 1-től évi 2 százalékos kamatot számítanak.

7. szakasz. — A megjelölt határidőre ki nem egyenlített részletek

Az Egészségügyi Iskola fogászati osztályán lelkismeretesen készülnek a diákok előrendő szakmájukra. Alapos elméleti felkészültséget ki-gyógyítják a laboratórium gyakorlatok. E nélkül szinte elképzelhetetlen az önálló szakemberré válás.

(KELEN FERENC felvétele)

A KÖZVAGYON VÉDELME — MINDANNYIUNK ÜGYE

Köztudott. A nép vagyona. Nem tudjuk eleget hangsúlyozni: gyarapítását is függ további előmenetelünk. Védelme közügy, mindannyiunk ügye, tőlünk is függ megőrzése. A közvélemény olyan erő, mely ezen a téren sem helyettesíthető. A bírósági gyakorlat számos meggondolkoztató esetre hívja fel figyelmünket.

A Fenlakhoz tartozó cálogáreni-üzletben történt. Pintér Margit megfelelő ellenőrzés hiányában 10 000 lejt „gyűjtött össze” magának. Hogy tetteit palástolja, hamis aktákat állított elő. Meg kell mondanunk, hogy az elmulajdonítás lehetősége maga a szövetkezet vezetősége ideje elő. Az árszállítás alkalmával ugyanis az új ártista összeállításánál olyan személyek is részt vettek, akiknek nem volt erre hivatalos kinevezésük, az ártistát nem irták alá a bizottság tagjai. Önkéntelenül is felmerül a kérdés: vajon a könyvelőseget nem terheli semmilyen felelősség? De mi történt később? Pintér Margit úgy védekezett, hogy éppen a szövetkezet érdekében, januárban akarta beadni...

235 személy hallgatta végig az itelethozatalt. A község lakosai egyetértettek az itélettel.

Egy másik meggondolkoztató eset a Bart Ferencé. A ménési kísérleti állomás pénztárosa 13 699 lejt tulajdonított el. Bart Ferencet, miután felvettek állásába, senki sem ellenőrizte munkájában. Így történhetett meg, hogy rövid idő alatt, 1968 december 1 és 1969 február 15 között ilyen nagy összeget tulajdoníthasson el.

Sajnos, a hasonló eseteket tovább sorolhatnánk. Floca Florica a székesúti cukrászdában dolgozott és 13 000 lejt tulajdonított el az állam vagyonából. Utólag, hogy menteni próbálja tettét, meghamisította a leltárakat. Ezt részben az a tette lehetővé, hogy a szövetkezet nem biztosította a leltárakat biztosságát, a dokumentumokat tartalmazó szekrényt kulcsát olyan helyen tartották, ahol mindenki hozzáférhetett. Az is furcsa, hogy a leltárkészítő bizottság elnökeül egy hozzá nem értő embert neveztek ki.

Ellenőrzéshárry... Zarányban 1969 májusában és júniusában I. E. 15 986 lejt értékben árut adott el... hitelben. A bíróság természetesen nem fogadhatta el mentes-gül azt, hogy az elárulástól „nem tudta, hogy ezt nem szabad”.

Nem véletlenül említettük meg a fenti eseteket. Véleményünk szerint szükséges, hogy fogyasztási szövetkezeleinkben szigorúbb ellenőrzést végezzenek.

SARARU IULIAN, bíró

Az aradi Butorgyárban nemrég automata szerelő vonalat adtak át rendeltetésének.

(CANCUI MARCEL felvétele)

A Szocialista Egységfront Arad municipiumi Bizottságának tanácskozása

Tegnap délután a municipiumi néptanács dísztermében a Szocialista Egységfront Arad municipiumi képviselői tanácskozáson vettek részt. A tanácskozáson beszámoló hangzott el a képviselők tevékenységéről. A felszólalók a municipiumi néptanács képviselőinek tevékenységéről beszéltek, mellátták a-

Tájékoztató

Tippünk	Televizio
a Pronosport-verseny 50. jártéktételének mérközéseire:	Péntek, december 12.
I. Bologna — Napoli x	17.00 Matematikai konzultáció XII. osztályos tanulókna.
II. Brescia — Juventus x	17.30 Fizika-konzultáció VIII. osztályosoknak.
III. Fiorentina — Roma 1	18.00 Nagy zenészek, fiatal előadó művészek.
IV. Inter. — Bari 1	18.30 Mezőgazdasági aktualitás.
V. Lazio — Verona 1	19.00 Híradó.
VI. Palermo — Cagliari 2	19.20 Reflektor.
VII. Sampdoria — Lanerossi x	19.30 Népszerű tudomány.
VIII. Torino — Milan x	20.30 Művészfilm.
IX. Reggiana — Catania x	21.55 Az országos színház-fesztivál döntője.
X. Perugia — Modena 1	22.05 Híradó.
XI. Piacenza — Mantova x	22.20 Nemzetközi aktualitás.
XII. Reggiana — Foggia 1	22.55 Gheorghe Dumitrescu műveiből.
XIII. Arezzo — Atalanta x	

Az Orvostudományi Társaságok Szövetsége aradi fiokjának fiziológiai szakosztálya, ma 17 órai kezdettel az aradi TBC kórházban (Eminescu utca 46. sz.) gyűlést tart.

Filmek

MUREȘUL: A makrancos hölgy (10, 12.30, 15.30, 18 és 20.15).

STUDIO: A briliánsgyűrűs kéz (11, 15, 17, 19, 21).

IFJUSÁGI: Hetfőig éljünk (11, 15, 17.30, 20).

VICTORIA: Az ember, a dolyf és a vérbosszu (11, 14, 16, 18, 20).

PROGRESUL (Ujarad): A pillanatok embere (17, 19).

SOLIDARITATEA (Gáj): A kis szökevény (17, 19).

MIKELAKA: Asszony a sineken (19).

CFR (Grădšte): Csavargók napja.

A VIDEKI MOZIK MŰSORA

PECSKA: Vátsott kamazs.

KISJENŐ: Két anyám, két apám van.

BOROSJENŐ: Erőtéljes csapás.

SENTANNA: Tábornokok éjszakája.

RADNA: Az éjszaka az álmoké.

VILÁGOS: Tavasz az Oderán.

NAGYLAKE: Golyó a tábornok-nak.

SEBES: A család.

KÖRÖSBÖKÉNY: A fekete herceg.

KÜRTÖS: A volt árnyékában.

PANKOTA: Angélika és a szultán.

VINGA: Vátsott kamazs.

IPPAA: A gyilkosság hétfőn történt.

A BUKARESTI RÁDIO MAGYAR NYELVŰ ADÁSA

Reggel 7.30—7.45-ig a 261. 330 és 390 méteres hullámhosszon va lamint délután 16—16.15-ig a 261 330 és 390 méteres hullámhosszon és este 18.45—19.00-ig a 261 és 330 méteres hullámhosszon beszámoló az ország és a nagyvilág eseményeiről.

A KÖLÖZSVÁRI RÁDIO MŰSORARÓL

Román nyelven: 6.15 Falu-rádió. — 12.00 Lapszemle. 7.20 Hallgassák meg a beszélgetést: zenegyűjtés műsorát. 12.20 Műveleken a kolozsvári ipari egységek és az 1969. évi beruházási terv teljesítése. 19.00 Hangos híradó. 19.12 Tenoráriák a Tosca-ból, énekel Zenóvi Babji. 19.45 Erdélyi szellemi örökség. Ion Buda Deleanu I. Pervaián egyetemi tanár mutatja be.

Magyar nyelven: 7.00 Jó reggelt. 7.05 Reggeli muzsika. 7.20 A mikrofon előtt Panek Zoltán. 12.30 Barangolás zeneországban (Gutt-mann Mihály műsora). 12.45 Máramaros megyei ipari egységek jelentik az évi terv teljesítéséről. 18.00 Hangos híradó. 18.10 Hang-lemez portré, László Ferenc műsora. 18.25 Pénzületi riport, a mikrofon előtt Mikó Ervin. 18.35 Könyvnyüzene.

Hangverseny

Pénteken, december 12-én 20 órakor, valamint vasárnap, december 14-én délelőtt 11 órakor a Kulturpalota nagytermében, az Aradi Filharmonia együttese szimfonikus hangversenyt tart. Karmester: Nicolae Brănzeu. Vendégművész: Johanna Martzy aradi származású svájci hegedűművész. Műsoron: M. Chiriac II. szvit a lant-cu Jianu balettől; R. Strauss Don Juan szimfonikus költemény; A. Dvorak hegedűhangversenye.

Ugyanezt a műsort mutatják be Lippán, vasárnap, december 14-én délután 17.30 órakor.

Bábszínház

VASÁRNAP, december 14-én délelőtt fél 11 órakor: Báiatul și piticul știe tot.

Múzeum

Az Aradi Múzeum megtekinthető naponta 10—13 és 16—19 óra között a Kulturpalotában. Hétfőn zárva.

A Múzeum alábbi osztályai vannak nyitva:

- Régészeti kiállítás;
- Képzőművészeti tárlat;
- Az 1848—49-es forradalmi múzeum

KÉPNÉZÉS ÉS KÉPALKOTÁS

Hogyan nézünk egy képet és mit láthatunk meg benne? — Az emberek általában szeretik a természetben látott dolgokat, a tájképet, portré, csendéletet és a művészi szepet azonosítják a lemasolt természettel. De mi szükség van arra, hogy a természetet jól-rosszul lemasoljuk? — A természet az élet minden változatában, legyen az föld, fa, virág, állat vagy ember — mindig mindenben új-játeremti önmagát. Ez az önalkotó tevékenység a művészetnek is lényege. Semmi sem ismétlődik, minden változik. — Az építész, festő, szobrász, az író, muzsikus, színész a természetből ellesett törvények szerint építi föl a maga alkotásait. A természet valóság, a természet inspirál, kiindulás, senki sem tud tőle elszakadni. Az ő törvényei vannak bennünk és körülöttünk. Nincs mit másolni, minden élettevékenységünkben egyéni-nen kell a természet iránymutató alkotó munkáját követni.

Meg kell tanulni a felületen túl, mélyebben látni és gondolkodni. — Kiállításokon kísérjük figyelem-mel egyes festők képeit. Válaszszunk ki egyet, ami hozzánk köze-

lebb áll. Nézzük tisztán, elfogulatlanul, előítéletek nélkül. Hagyjuk, hogy hasson reánk. Akarjunk kapcsolatot teremteni önmagunk és a kép között. Mint kitárt antenna várjuk, hogy az ismeretlen szépség hozzánk szólna: elemezzük magunkat és a képet. Egészen bizonyos, ha akarásunk komoly, nagy örömben lesz részünk. Foglalkozunk néhány képpel szín, forma és tartalom szempontjából. A cím is sokszor megkap, elindítja gondolatunkat. Mindezt előbb egyedül, majd később hozzáféréssel megbeszélhetjük. Csak lépésről lépésre lehet haladni.

Hogy megközelítsük a megértés folyamatát, állítsuk szembe egy modern festő művét — a nézővel: elemezzük művészi akarás, értékadás és jelentőség szempontjából.

— Mit ad és kinek?

A művész egész élete eredményét, tudását legjavát egy kép-gondolat átélése köré csoportosítja: s azt a festéset kifejező eszközeivel színnel, vonallal megjeleníti. Van mondanivalója. Noha csak a szépség élményének közlése, ember-érzések, kapcsolatok kifejezése. Minden gondolat, belső vagy külső történet lehet téma. A mű-

vész korának kifejezője, tükrözi a kor vezető gondolatát, az élet valóságát adja vissza. — A gondolat rögzítésével az alkotás folyamata megindult. Sokáig érik szellemi formában. Az első fogalmazás a vázlat. A művész szoros kapcsolatban él a természettel: minden határa, a szín bizonyos árnyalata, a fa ágának ritmusa új érzést vált ki belőle. Minden átélésben vannak ellentétek ezek egyensúlyozódna a líra csendjében, a dinamika feszültségében s a mindent átható zenei ritmus mozgása egybefog, képpé zárt mindent. Együtt van benne a természet inspirációja nyomon elindult komplexum, mely oly könnyen eltűnhet, mint a napnyugtá ragyogó másodpercéi. Minden van és még sincs semmi. Ebben a folyton változó kaotikus rendet kell teremteni. Minden igazi művész fegyverrel és rendszerral dolgozik. Ezt a vibráló rezgés- és gondolatvilágot realis formába kell kötni. A kiválasztás, a lakítás, kemény munka. A technikai megoldás is nagyon fontos és a művész szellemi értékének szintjét kell állania. Ez a művész alkotó munkájának folyamata.

Most kinek szol mindez? Elképzelhető-e, hogy valaki közömbös, üres lélekkel a képből valamit meg-lásson vagy megértse? Ez a magatartás csak, ellenkezően válthat ki! A szembenálló értékek nem egyenlők. Tanulással, önképzéssel egyenlítő kell. Bármilyen műalkotás megértéséhez csak ismerni-akarsal és felkészültségünk közeledhetünk. A néző véleménye a műről csak pillanatnyi, a műalkotás azonban maradó. Századokon, sőt évezredeknek át szól az ember-ekhez, akik értik mondanivalóját s hasonló hangon felelnek. De nem minden kép szol mindenkihez, mert minden ember más. A gondolkodás összhangja dönti el a megértést. — A nézőben is a művész alkotófolyamatához hasonló, de egységének megfelelő eleménysorozatokat kell kialakítani, hogy a képet megértse. Amennyit adunk, annyit kapunk.

A világ pozitív szépségek és negatív erők dinamikus egyensúlyozott rendje. Mindenki számára nyitva áll a dolgok ismeretene útja, csak kapcsolatot kell teremteni közte és önmagunk között...

LUKÁSZ IREN művészettörténész

MŰSZAKI TUDOMÁNYOS HÍREK

● Hatalmas gázcsőszállító járművet fejlesztettek ki a minszki Maz-537 típusú nehéz tehergépkocsiból, a PV-481-et.

Az új jármű 48 méter hosszú, 1420 milliméter átmérőjű gázcsőveket szállíthat üzemanyagfelvétellel nélkül 500—600 kilométer távolságra. Motorja 50 fokos melegben vagy 50 fokos fagyban kifogástalanul működik. Nyolc pár gumibroncsában a légnyomás szabályozható. Tengelymagassága 50 centiméter, jó úton óránként 55 kilométer, nehéz terepen 25 kilométeres sebességgel haladhat.

● Nyugat-Berlin az első európai város, ahol ordinátorral tartják nyilván a személygépkocsikat. A Siemens cég ordinátora 420 000 személygépkocsi adatait őrzi, képernyős kiirakításként a kért információ pillanat alatt leolvasható.

● Több milliárd wattos lézernél nukleáris fűtést valósítottak meg világviszonylatban is először a Párizs közelében lévő limeili nukleáris kutatóintézetben.

A kísérletet sikerült többször megismételni.

● Nukleáris kohászattal kísérletezik Werner Wenzel, az aachen-i műegyetem professzora és munkatársai.

A „nukleáris kohóban” reaktorhoz állítják elő a nyersvasat, amelyet külön kemencében dolgoznak fel acéllá. Az acélt azonnal hengerlik.

● Száz térképmellekkel elkészült „A világ agroklimatikai atlasza”. A leningrádi „A. Vojekov” geofizikai központ által kiadott atlaszt a világ mintegy 5000 meteorológiai állomásának az éghajlatra, hőmérsékletre és csapadékmennyiségre vonatkozó megfigyelési alapján állították össze. A Novosztij hírgyűjtemény szerint ez az első teljes utmutató Földünk agrometeorológiai erőforrásairól.

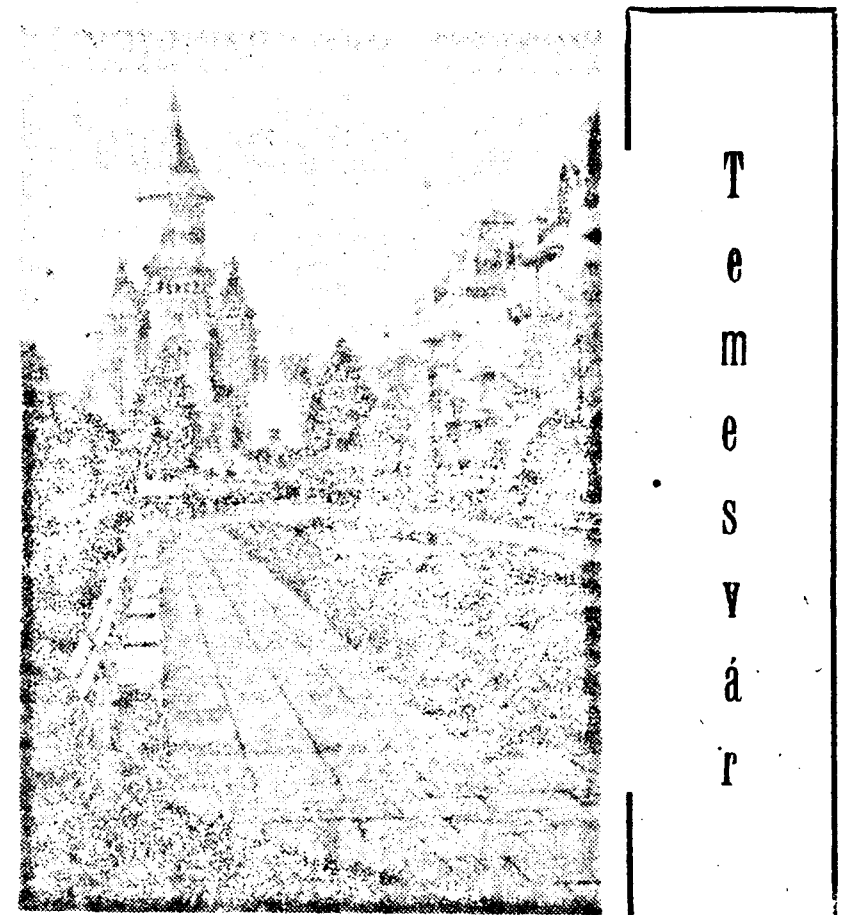
● A Sony Corporation cég színes képmagnót szerkesztett, amelyen egy órák műsorok vehetők fel szalagra.

Nagy jelentőségű találmány

Dinu Moraru brassói mérnök, a nedvességnek az épületekre gyakorolt kedvezőtlen hatását tanulmányozva arra a megállapításra jutott, hogy ha egymástól egyenlő távolságra villamosdróttal összekötött különleges elektródákat szerelnek fel, ezzel megakadályozhatják a falak és az alapzat rongálódását.

Mint ismeretes, a nedvesség a falakból nagy mennyiségben különöző sokat szív és old fel, s ezek bekerülnek a falak anyagába. A víz elpárolgása után a sok ismét kristályosodik, s térfogatukat megnövelve hozzájárulnak az épület porózus anyagának szétmáshoz.

Dinu Moraru mérnök látja a Firenze és Velence megneműre létesített UNESCO szakértői bizottságnak. Eddig több mint 70 szakmunkája jelent meg, s ezekből huszat külföldön is kiadták. Dinu Moraru mérnök elmondta Traian Catinescunak, az Agerpres brassói tudósítójának, hogy találmányát már alkalmazták Olaszországban 145—150-ben emelt kereskedelmi épületek megszárításánál. A román színművész az általa feltalált eljárással vízlelenítési munkálatokat végzett a velencei Pesaro palotában, amely jelenleg a modern és keleti művészeti múzeumnak nyújt hátleköt. A legújabb tanulmányozások alapján Moraru mérnök találmányának egy újabb változatát dolgozta ki, s ezt alkalmazta a Brassói és Barcsági Múzeum alapzatának megerősítésénél. Az új eljárás alapján szívetlen anyagok elektronos injektálásával igyekeznek vízhatlanná tenni az épületeket. Az új eljárás nemcsak a nedvességet kiszűri, hanem ugyanakkor megszárítja a vízterestő anyagok struktúráját.

T
e
m
e
s
v
á
r

Körülbelül 5000 éve, hogy Mezopotámia őslakói, a mezőgazdasági munkák pontos megkezdése, a Tigris és Eufrátész életét jelentő áradásának előrejelzése érdekében megalkották az első naptárt. Az időmérés alapjait a napot (napkelte-től-napnyugtáig), a holdnapot (holdteltől-holdteltől) és a napévet (áradási-áradási) választották. A legtermé-

vége) római istenek, istennők nevét viseli. (Mars, Maia, Juno). Az V—X. hónap neve latin sorszámszavak (ötödik-tizedik) XI—XII. neve szintén isteneké (Janus, Februus). Ez a naptár év azonban csak 355 napos, 10,25 nappal rövidebb a kelténél. „Pótolták” úgy ahogy lehetett, kétevenként egy 22—23 napos Mercedonius hónappal. Óriási kavarodás támadt belőle, annyira, hogy a naptár megreformálásának idején 445 napos volt az év.

Az idő számontartása

szetesebb, legjobban számontartható, természetes időegységeket. Csak hogy akkor még nem tudták, hogy a Föld Nap körüli útját pontosan 365 nap, 5 óra 48 perc és 46 másodperc, vagyis 365,242198 ... (végtelen tört) nap alatt teszi meg. Matematikai nyelven: az év és a nap összemerítetlene, nem oszthatók maradék nélkül egymással.

A mezopotámiai naptáráról, amely 12X29,5 nappal állt, rövidesen kiderült, hogy túlságosan rövid. Bebizonyították a természeti jelenségek, amelyek nem akartak az ember által készített naptár szerint bekövetkezni. És elkezdődtek a próbálkozások...

pok között, s év kezdetét Januáriusra, tette. (A hagyomány szerint az új konzulok, kormányzók, január elsején foglalták el hivatalukat). A hetedik hónap (a Quintilis) az ő nevére kapták (Julius).

Az új Julián-naptárban 365 nap volt, amihez négy évenként hozzáadtak még egyet. Augustus Octavianus, Caesar utóda változtatott még egyet s mást, többek között

Gyermekeknek

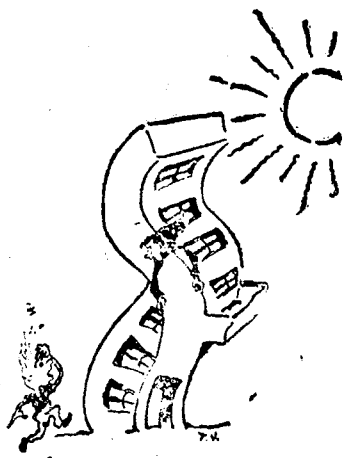
Már két nap óta nagy pelyhekben hullott a hó, vastag fehér bundát takarta be a földet. A kis cinkék vidáman kergőztek a sírú hóesésben s nagy csiviteléssel mulogattak egymásnak a finom pelyheket, amelyek lassan libegve illegették fehér ruhájukat. A nagy csivitelés, fecsegés, nevetgélés betöltötte a csendes téli délutánt. Csupán a sötétüthas lomha varjak károgtak vészjóslóan.

— Kár, kár ilyen nagyon örövendeni ennek a hónapnak. Kár, kár így kicagni. Majd még megemlégetek ezt a nagy telet. Kár... kár.

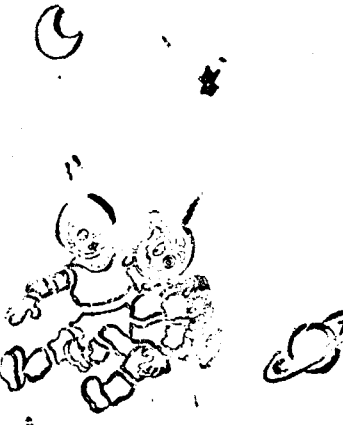
De senki sem figyelt rájuk, s a varjak nagy szárnyuhogattal elrepültek a faú irányába. A cinkék pedig tovább örövendeztek, táncoltak. Ésre sem vették, hogy becsüdték. Szerencsére a közelben egy nagy kiszáradt tölgyfa állt, amelyik vendégszeretően kínálta fel hosszú feketé ágait éjszakai szállásra a hancurozóknak. Még messze volt a hajnal, amikor az apró madárkák dideregni, fájni kezdtek. Aztán az egyik felső hajtott.

— Jaj, de éhes vagyok.
— En is — válaszolt egy másik tollcsomó.
— Gyertek keressünk valamit enivalót. Talán van még abba a fümagból, amit tegnap csipeget-

A karikaturista szemével

— Hű a keservit neki, ez napkelte előtt még nem így nézett ki...
— Biztos napraforgó mag keveredett a malterba!

— En visszafordulok!
— Miért, mi történt?
— Bolha van az ürühám-ban.

CSUPASZOK

(TARKÓ GÁBOR felvétele)

A Csehszlovák SZK Tudományos Akadémiája Csillagászati Szótárt adott ki. A hét nyelvű szótár 40 000 tudományos és műszaki kifejezést tartalmaz, s mintegy 60 ezer jogi fogalmat a kozmikus tér felhasználásával kapcsolatosan. A maga nemében páratlan mű öt év alatt készült kalenc ország mintegy száz szakemberének részvételével.

Az Egészségügyi Világszervezet közlése

Az Egészségügyi Világszervezet közölte a szakembereknek a náthával, a náthával és a légzőhuruttal kapcsolatos kutatási eredményeit.

A nátha leküzdésének kérdése még nem jutott túl a laboratóriumi szakaszon. Ennek oka elsősorban az, hogy a náthát számtalan vírus okozhatja. Az eddig forgalomba került náthamegelőző gyógyszerek — Interferon, Amantadina, U. K. 2371 — jórészt hatástalannak bizonyultak. A meleg és az aszpirin marad továbbra is az egyedül megbízható kezelési mód.

A náthához már jobban megelőzhető. Vedőoltásokkal szép eredményeket értek el. A védőoltások hiánya azonban növelte a megbetegedések számát. Nyugat-Németországban például egyetlen nátház-járvány idején a gazdaságnak 80 millió márka vesztesége volt. 1966-ban az Egyesült Államokban 2830, Franciaországban 2316, Nagy-Britanniában 3672 személy halt meg nátházban.

A légzőhurut világszerte terjedőben van. Az orvosok véleménye szerint legfőbb terjesztője a cigaretta. Nagy-Britanniában például két, napi 15 cigarettát szívó személy közül az egyik csaknem biztosan légzőhurutot kap. Nem dohányzók esetében viszont 100 esetre esik öt megbetegedés.

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANAT KÉPEK • BESZÁMOLÓK • FOTO • HÍREK • RIPIORTOK • JEGYZETEK

H • ÚTLEÍRÁSOK • HUMOR

Alga-gyógyszer

A Die Welt egyik cikkében a tengeri növények gyógyászati felhasználásával foglalkozik. A golyva kezelésére például algakészítményeket javallanak, mert ezeknek a növényeknek nagy a jódartalmuk. A hazai gyógyászatban, különösen a Tavol-Keleten lát ellen a Európában „tengeri saláta” néven ismert uva zöldalgát használják. Jáva szigetén az acetabularia nevű zöldséget epekövek ellen alkalmazzák, míg a vörösalgák többek között bélférges ellen hatószerek.

A szakemberek megállapították, hogy számos tengeri növény sok B-vitamint tartalmaz. Földi növényekben ritkán található ez a vitamin. A macrocystis nevű óriási tengeri növény például igen gazdag B-12-es vitaminban. Az amerikai kórházak kátrínó eredményeket értek el a macrocystisből készült algabaktériákkal a terhességi vérszegénység leküzdésében. A delesseria nevű vörösalgában véralvadás gátló anyagokat fedeztek fel.

RÁKKUTATÁS

● A párizsi Rákkutató és Immunológiai Intézetben Frederic Eilbert és Lloyd Old amerikai tudósoknak először sikerült izolálni egy rákvírust. A két szakember részletesen ismertette felfedezését.

Elmondotta, hogy szarkomások nyirokcsomóiban vírus jelenlétét a vírus ellenanyagok segítségével azonosították. A rákellenes oltóanyagok kifejlesztéséhez az azonosításához tíz évi kutatómunka kellett. Ez idő alatt sikerült kimutatni az összefüggést a szarkomák és a vírusok között.

Szakemberekben úgy vélekednek, hogy ha a felfedezés birtokában sikerült oltószert készíteni a szarko-

ma ellen, a rák elleni harc nagy lépést tehet előre.

Mint ismeretes, eddig csak állati szervezetekből sikerült rák okozó vírusokat különválasztani.

Dr. Donald Morton, az embe-ri szarkóma-vírus egyik felfedezője kijelentette: tíz éven belül valószínűleg rákellenes oltószert lehet előállítani. Mint rámutatott, a rákellenes vírusok felfedezéséhez és azonosításához tíz évi kutatómunka kellett. Ez idő alatt sikerült kimutatni az összefüggést a szarkomák és a vírusok között.

csak akkor lehet majd előállítani, ha azonosítják a különböző rákos formák sajátos vírusait. „Pillanatnyilag széles körű állatkísérletek folynak, olyan vírusokat próbálnak előállítani, amelyekkel rosszindulatú daganatok „kelthetők” majomokon. Miután ez sikerül, hozzálatunk a kísérleti állatok rosszindulatú daganatainak kifejlesztését megakadályozó oltószert előállításához. Az emberi rák elleni oltószert csak a következő lépés lesz” — mondotta az amerikai professzor.

Joétvágyú postás

Milivoje Risztics, a 26 éves bori (Jugoszlávia) postás kijelentette, hogy „nem egészen két év alatt megszerezte egy autóbuzst”. Ez nem is olyan meglepő, mert eddig már 22 500 borotvapengét nyelt le — írja a Politika Express. Egyébként már 9 éves kora óta jó évtággal fogyasztja a különböző tárgyakat.

Milivoje Risztics összesen csaknem egy tonna üveg poharat, néhány kiló szegyet nyelt le, nem is szólva a villákról és más apróságokról. Ujjában a legszívesebben kardot nyel. Csupán az aggasztja, hogy nemrégiben 5 éves kislánya is utánozta: üveg poharat roppantott szét, fogai között.

Új rendszerű vonat

Új rendszerű vonat prototípusát állították ki a Los Angeles-i repülőtéren. A szakemberek az aerodinamikus kialakítású, 17,7 méter hosszú, óránként 402 kilométeres sebességet elérő motorkocsiról azt állítják, hogy a jövő járműve. Hajtóműve a mágneses indukció jelenségen alapszik. A vonat sínen száguld és a legnagyobb sebesség mellett is teljesen zajtalan.

Kísérleti állat — a majom

tegnap még milyen sok fümag ma, radt itt.

— Majd megtaláljátok tavasszal — mondta a galagonyabokor, — addig épen megőrzik nektek ez a vastag hótakaró. Látjátok én sem járom, jöhet bármilyen nagy hideg.

A madarak ezzel azonban nem vigasztalódtak meg. Tavasszal is jó lesz a fümag, de addig mit esznek. Tanácsotlanul bolyongtak a havas mező felett, amikor egyszerre az egyik élesszemű cinké

— Na látjátok, — mondta diadalmasan a lusta cinké. — Nincs itt semmi.

S máris táncolni kezdett. Széltárta a szárnyát, s büszkén szán-totta vele a havat, mint egy fel-fuvalkodott pulykának. Hát amint ott táncol, egyszer csak újra megmozdul a hó, s az ijedé- ben bőve dermedt hegyegő csak hebegni tudott. Mert képzelték, a hóból két nagy hegyes valami bujt elő. Aztán ha hiszitek, ha nem

halunk. Mitykó is pont most utazott el két hétre.

— Nem könnyű a sorstok. De azért nem kell éhen halnotok. Menjete be a faluba. Ott a kertek alatt, meg a házak közelében találtek enivalót. Csak tegyetek nagyon óvatosan, mert sok veszély leselkedik rátok.

Azaz visszabújt a hóalatti lakásába, s már a füle hegye sem látszott ki.

Több sem kellett a cinkéknek, nagy lelkesedéssel indultak a falu felé. Alighogy elérték az első házakat, felkiált a lusta.

— Itt terített asztal vár minket. — S már repült is egy kis száraz hely felé, ahol valóban csillogó kendermag volt kiterítve. A többiek még csak figyelmeztetni sem tudták, mert társuk nemcsak lusta volt, de torkos is. Alig győzte magába tömni a jó falatokat. A nagy igyekezetben nem vette észre, hogy egy kis zsinor megmozdul mellette, egy kosár lezuhant és máris fojagáig került. Ijedten ugrott ide-oda, de nem volt menekvés. Csakhamar egy kis koszos kéz nyúlt be a kosár alá, s megfogta a vergődő madarat.

Egy pillanatra még látta a társait, s minden erejét megfeszítve torkaszakadtából kiáltotta:

— Segítséég! Segítséég!...

De mindhiába kiáltozott, társai nem sejtették, nem szalajthatták ki Rossz Pety markából. Hej, szegény madárka, mi vár még rád! ...

PALFI ZSUZSA

SEGÍTSÉG!

Jó sokáig keringtek, suhantak az addig ismerős helyek fölött, de csak nehezen tudták tájékozódni.

— Ott, ott van az a nagy vacorkorja — csipogta örövendezve egy egészen fiatal cinké. — Mindig ott pihentünk meg, ha nagy volt a meleg.

— Igen, ez az — válaszolta egy másik. — Onnan már nincs messze a galagonyabokor.

Mindnyájan arrafelé igyekeztek. Nagy nehezen meg is találták a galagonyabokort, amelyet úgy betemetett a hó, hogy csak az orra hegye látszott ki belőle.

— No, itt nem eszünk — mondta meglepetten Cinci. — Pedig

felkiáltott.

— Nézzétek, nézzétek, mozog a hó.

Mindannyian odaszálltak, de nem merészkedtek egészen közel, nehogy valami veszélybe kerüljenek.

Akkor érkezett oda egy nagymellényű, hegyegő cinké, aki olyan lusta volt, hogy ha egy har- kály fel nem ébreszti, még most is alszik a tölgyfa ágán.

— Ogyávak, o, ti gyávák — csipelt élően, — féltek a semmi- től. Talán még a saját árnyéko- tól is megijednétek.

Azaz gyorsan leszállt a hóra. A mozgás abban a pillanatban meg- szűnt.

NEMZETKÖZI ÉLET

EN SZ Határozattervezetet fogadott el a közgyűlés és a politikai bizottság

NEW YORK (Agerpres).

Az ENSZ-közgyűlés határozati javaslatot fogadott el a megszállt területeken élő palesztinai menekültek helyzetéről. A határozat hangsúlyozza „a palesztinai nép elidegeníthetetlen jogait”, és felkéri a Biztonsági Tanácsot, „tegyen az ENSZ-alapokmány előírásainak megfelelő hatékony intézkedéseket az e kérdésben hozott ENSZ-határozatok alkalmazásáért”.

A közgyűlés további két határozatot is megszavazott a palesztinai menekültek helyzetével kapcsolatban. Az egyik határozat felkéri az összes ENSZ-tagállamokat, járuljanak hozzá fokozottabb mértékben a közel-keleti palesztinai menekültek segélyező ENSZ-hivatali munkálataihoz. A második határozat, amelyet az Egyesült Államok javasolt, sáínközöst fejezi ki, hogy nem alkalmazzák a menekültek repatriálására vagy kártalanítására vonatkozó ENSZ-határozatokat.

A közgyűlés politikai bizottsága 58 szavazattal, három ellenszavazattal és 35 tartózkodással határozatot hozott a vegyi és baktériumfegyverekről. A dokumentum rámutat, hogy az emberre, állatra és a növényzetre közvetlenül mérhető hatás bármely vegyi fegyver használata a háborúban, ellenkező az 1925. évi genfi megállapodás szellemével. A határozat megtiltja a főtűgáz vagy más hasonló mérgező gázok, valamint a baktériumfegyverek használatát is.

Az Egyesült Államok nem szavazta meg a dokumentumot. Mint ismeretes, az USA nem ratifikálta a genfi megállapodást s Nixon elnök most november 25-én kérte a kongresszust, hogy ratifikálja az okmányt.

Újabb sztrájkmozgalmak Olaszországban

RÓMA (Agerpres).

Szerdán újabb sztrájkok törtek ki több olasz iparágban. A kohászati dolgozók szakszervezetei, miközben tovább tárgyalnak a munkáltatókkal, a december 15. és 31. közötti időre szakaszos sztrájkot helyeztek kilátásba.

Szerdán megkezdődött a banktisztviselők december 23-ig tartó, második sztrájkmozgása. A banktisztviselők a kollektív munkaszervezők felújítását követelik. Ugyanaznap sztrájkba léptek a közlekedési vállalatok munkásai. December 13-ig tartó sztrájkjukkal béremelést és a munkaprogram csökkentését akarják kivívni. A három nagy szakszervezet felhívására sztrájkolni az elemi és a középiskolák tanerői, az előléptetési rendszer megváltoztatását és fizetésemelést követelve.

A sztrájk miatt több iskolát bezártak, másutt csökkentették az órarendet. Csütörtökön öt napra beszüntették a munkát több élelmiszeripari vállalat dolgozói. Sztrájkba léptek a malomipari munkások is.

1 500 000 olasz mezőgazdasági munkás 24 órás országos sztrájkot tartott. A sztrájkolók tiltakoznak amiatt, hogy a földbirtokosok megakadályozták az új munkaszervezők megkötésével kapcsolatos tárgyalásokat. A nagybirtokosok egy évvel el akarják halasztani az új szervezők alkalmazását.

A mezőgazdasági vidékeken a sztrájkolók tüntetéseket, naggyűléseket rendeztek. A Rómában összegyűlt környékbeli mezőgazdasági dolgozók ezreinek naggyűlésén felszólaltak a három nagy szakszervezeti központ képviselői. Nagyránu tüntetés volt Nápolyban is.

A szakszervezetek bejelentették, hogy december 19-én a mezőgazdasági dolgozók újabb általános sztrájkot rendeznek. Addig minden tartományban szokásos sztrájkokra kerül sor.

Alig három hónappal a libiai köztársasági rezsim beiktatása után a Forradalmi Parancsnokság Tanácsának szembe kellett néznie egy megpróbáltatással: egy államcsíny-kísérlettel.

Az erőpróba már túl van annak, de az események arra készítik a libiai kormányt, hogy fokozza erőfeszítéseit a politikai stabilitás biztosítására egy olyan országban, amely nemrég alakult át kádárizálgó köztársasággá.

Az új rezsim csak 13 hete vette át a hatalmat, de lényegében már meghatározta politikai irányvonalait: lakikolni a Nyugat politikai gyamsága alól, megszerezni a nemzeti függetlenséget és szorosabb kapcsolatokat teremteni az arab világ politikai és gazdasági életével.

A libiai királyágot tekintet, tek az utolsó angolász bástyáinak az arab világban (Monde Diplomatique). E tekintetben említésre méltó, hogy Libia, az első Magreb-ország, amely kivívta függetlenségét. Az utolsó maradt azok közül, amelyeknek területén idegen katonai támaszpontok voltak — a tobruki és az El Ademi angol támaszpont és a Wheelus Field nagy amerikai bázis, amely fontos stratégiai közlekedési csomópont és az amerikai 6. flotta ellátási helye volt.

Ilyen értelemben jellemző az új rezsimre, hogy még az Angliával és az USA-val kötött katonai egyezménynek lejárta előtt tárgyalásokat kezdeményezett mindkét országgal a Libia területén lévő támaszpontok kiürítése érdekében. Az új tripoli vezetők szerint a támaszpontok felszámolása — amit a monarchia éveken át halogatott — elengedhetetlen az ország politikai függetlenségének megszilárdítása szempontjából.

Az angol és amerikai csapatok végleges távozásával kapcsolatos módosított megállapodás a Forradalmi Parancsnokság Tanácsa szigorúan ellenőrzi az idegen támaszpontok tevékenységét.

Ezzel egyidejűleg a libiai kormány új irányba akarja terelni a gazdasági életet, hogy mentesítse azt a nyugati trösztök bo nyoluk stratégiai szakküzsáitől.

A román katonai küldöttség látogatása a Szovjetunióban

MOSZKVA (Agerpres).

A Ion Ioniță vezérezredes, a fegyveres erők miniszter vezette román katonai küldöttséget, amely A. A. Grecsko marsall, honvédelmi miniszter meghívására hivatalos látogatást tesz a Szovjetunióban, csütörtökön fogadta A. Lijasko, az Ukrán SZSZK Legfelsőbb Szovjetje elnökségének elnöke. A Lijasko és Ion Ioniță vezérezredes között meleg, elvtársi megbeszélés folyt.

A román küldöttség ezután megtekintette a tüzüermőnői katonai főiskolát. Az iskola anyagi és oktatási bázisát E. M. Kraszkevic vezérőrnagy, az iskola parancsnoka ismertette a vendégekkel.

Ugyanaznap délután a küldöttség elutazott Kijevből. A vendégek a Boriszpol repülőtérre kikísérték G. I. Szalmanov altábornagy.

Kijev katonai terület parancsnoka, több szovjet tábornok és törzstiszt.

Este a román katonai küldöttség megérkezett Leningrádba. A repülőtérre fogadására megjelent I. E. Szavrov vezérezredes, a katonai terület parancsnoka, I. I. Bajkov tengernagy, a leningrádi katonai tengerészeti támaszpont parancsnoka, a leningrádi helyőrség több tábornoka, tengerőrnagy és törzstisztje.

Ion Ioniță vezérezredes, Románia Szocialista Köztársaság fegyveres erőinek minisztere és I. E. Szavrov, a katonai terület parancsnoka elment a díszőrség előtt. Elhangzott Románia Szocialista Köztársaság és a Szovjetunió állami himnusza.

A négyes Vietnam-értekezlet ülése

Csütörtökön Párizsban sor került a négyes Vietnam-értekezlet 46. ülésére.

Nguyen Thi Binh, a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány külügyminisztere hangsúlyozta, hogy ha „az Egyesült Államok kijelenti, hogy hat hónap alatt teljes egészében és feltétel nélkül visszavonja Dél-Vietnamból csapatait és szövetségesei csapatait, a felek megvitathatják a visszavonulás rendjének és biztonságának problémáját”.

Nguyen Thi Binh visszautasította Nixon elnöknek azt az állítását, hogy a Song My-i incidens elszigetelt eset. „Ez teljes egészében hamis állítás” — mondotta a felszólaló. „Az Egyesült Államok kegyetlen írtást visz véghez — a politikájának célja mindent felgett, mindent elpusztítani, mindent legyilkolni”. 1969 november 12-én — mondotta — az amerikai csapatok Binh Duong faluban is tömegmészárlást műveltek, amikor meggyilkoltak 124 személyt, köztük gyermekeket, nőket és öregeket.

Az NSZK elnökének kijelentése

BONN (Agerpres).

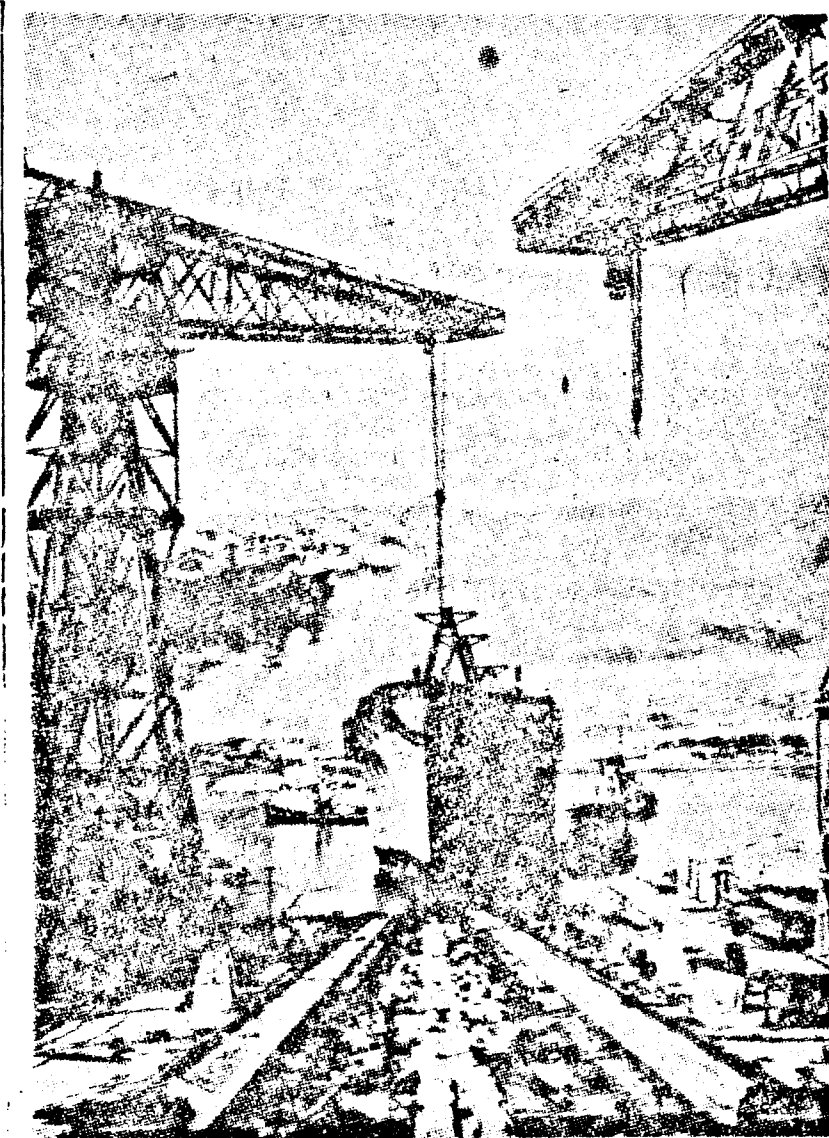
„Az NSZK-nak jószomszédi kapcsolatokat kell kiépítenie a nyugattal is” — jelentette ki szerda este Gustav Heinemann elnök a külföldi újságírók előtt. „Országomnak létfontosságú érdeke, hogy békében éljen vala, mennyi állammal” — tette hozzá az elnök. Heinemann ugyanakkor kijelentette, hogy az 1938. évi müncheni egyezmény nyilvánvalóan érvénytelen.

Hangsúlyozva a nyugatnémet gazdaság virágzó fejlődését, Heinemann hangsúlyozta, hogy az NSZK nem szándékszik visszahúzó a helyzetével és nem törekszik arra, hogy uralkodó helyet foglaljon el a Közös Piacban. Rámutatott továbbá, hogy a bonni kormány állást foglal Angliának az EKG-ba való belépése mellett.

Philip Habib amerikai küldött beszédében megismételte a csapatok ugynevezett „kölcsonös visszavonásának” elgondolását.

A saigon rezsim fődelegátusa, Pham Dong Lam nem vett részt az ülésen. Helyettese, Nguyen Xuan Phong azt állította, hogy a fődelegátus megbetegedett náthalázban.

A UPI úgy véli azonban, hogy Pham Dang Lam náthaláz „diplomáciai betegség”.

JUGOSZLÁVIA. A Split-i hajóépítő telep Európa egyik nagy és az ország legnagyobb telepei közé tartozik. Itt építik a nagy tengerjáró hajókat.

DÉL-VIETNAM

A hazafiak 28 támadást intéztek az amerikai-saigoni állások ellen

SAIGON (Agerpres).

A dél-vietnami hazafiak erők csütörtökre virradó éjszaka élénk tevékenységet fejtettek ki: rakétákkal és aknavetőkkel 28 támadást intéztek jelentős amerikai-saigoni megerősített állások ellen. A leghevesebb támadást a dél-vietnami amerikai csapatok Long

Binh-i főhadiszállása ellen intézték, amely mindössze 28 kilométerre van a dél-vietnami fővárostól. Az ideiglenes forradalmi kormány osztagai megtámadták a Da Nang-i nagy fontosságú amerikai katonai létesítményeket és a Phan Ly Cham-i katonai berendezéseket is.

Nagyszabású előkészületek a harmadik „moratóriumra”

NEW YORK (Agerpres).

Az Egyesült Államokban működő pacifista szervezetek nagyszabású előkészületeket tesznek a vietnami béke érdekében december 13-án 14-én és 15-én megtartandó harmadik „moratóriumra”. A moratórium bizottság képviselője kijelentette, hogy a decemberi rendezvényeken előreláthatóan sokkal több amerikai vesz részt, mint az októberben és novemberben megtartott tüntetéseken.

Detroitban az előkészületek során naggyűlést tartottak. Gibbons az autószállítási munkások szakszervezetének egyik vezetője kijelentette, hogy a „zöldsapkások” cselekedetei és az amerikai csapatok dél-vietnami kegyetlenkedései bebizonyították az USA háborújának embertelen voltát.

Közel-Kelet

DAMASZKUSZ (Agerpres).

A damaszki rádió közölte, hogy több izraeli Phantom, Skyhawk és Mirage típusú repülőgép csütörtökön behatolt Szíria légterébe, hogy bombázzon repülőtereket és más katonai berendezéseket. A UPI a szíriai hadsereg szóvivőjére hivatkozva közölte, hogy a támadás alatt a szíriai tüzér és légierő közbeavatkozott és megakadályozta az izraeli repülőgépek céljuk elérésében. Megemlítette, hogy a harcban két ellenséges gépet lelőttek, amely az Izrael által megszállt arab területen zuhant le. A szóvivő közölte, hogy a szíriai légierő három gépet veszített.

TEL AVIV (Agerpres).

A Reuter egy izraeli katonai szóvivő bejelentése alapján közölte, hogy csütörtökön több izraeli repülőgép, amely felderítő uton volt szíriai terület felett, felvette a harcot a szíriai légierővel. A szóvivő kijelentette, hogy a harc során lelőttek három szíriai repülőgépet, s hogy az izraeli gépek visszatértek támaszpontjukra.

Azt is közölte, hogy az izraeli légierő csütörtökön egyiptomi katonai célpontokat bombázott a Suez-isthmuson északi övezetben. A küldetés után az összes izraeli gépek visszatértek támaszpontjukra.

CANBERRA (Agerpres).

Naggyűlés volt Sydneyben az USA vietnami háborúja ellen. Több mint 8 000 ember, köztük neves közéleti személyiségek és politikusok hívták fel az ifjúságot, tagadja meg a bevonulást a Vietnámba induló csapatokhoz.

Röviden

LENINGRÁD. — Ruha István hegedűművész szülőestét adott a leningrádi Filharmonia termében. Leningrádi zenei körök nagy elismeréssel nyilatkoztak a romániai hegedűs előadóművészetéről — közli a TASZSZ.

STOCKHOLM. — A svédországi hatóságokat és munkáltatókat aggasztja a sztrájkmozgalom terjedése.

Az Lkab svéd társaság egyik vasbányájában kedden kiborított sztrájk szerdá délután átterjedt más bányákra, elsősorban a kirunaira. Az Lkab társaság bányáiban a hónap elején már két munkabeszüntetés volt.

NEW YORK. — Florida állam több vidéke fölött szerdán orkán vonult át, tetemes anyagi kárt és 12 ember megsebesülését okozva. Csupán St. Petersburg városban 60 ház rongálódott meg. Több mint 1 millió dollár kárt okozott a szélvihar a Fort Lauderdale-i repülőtérén is, ahol több repülőgépet felfordított és megromlalt.

BRASILIA. — Brasília, a világ legmodernebb fővárosát patkányvázio fenyegeti. A hatóságok szerint Brasiliában jelenleg a patkányok száma eléri a 2 milliót, vagyis ötszöröse a brazil főváros lakosságának. A veszélyes rágcsálók a város épületelein ütik fel tanyájukat, s innen özönlik el a lakónegyedekbe.

SANTO DOMINGO. — Joaquín Balaguer, a Dominikai Köztársaság elnöke január 12-ig bezárta az összes oktatási intézményeket, mert három napja egymást érik a diákvizsgák és tüntetések. A rendőrség egyenként könnygázbombákkal és löfőgépekkel kergette szét a tüntető diákokat és munkásokat. A dominikai tóváros utcáin rendőri és katonai őrszolgálatok cirkálnak.

KUALA LUMPUR. — Malaysia keleti partvidékén katasztrófa: áradásokat okoztak a monszun-esőzések. Több országot víz alá került, számos vasútvonalon szünetel a közlekedés, a telefonkapcsolatok megszakadtak. Az árvíz sújtotta vidéken emberek száza maradtak hajléktalanul.

BELGRÁD. — A polai Uliánik hajógyárban 85 000 tonnás hajót bocsátottak vízre. Az India számára épített hajó 225 méter hosszú, 32 méter széles, Dieselmotorja 22 000 lóerős. A hajógyár három hajót épít az indiai kereskedelmi flottának, a most vízre bocsátott a második a sorozatból.

HOUSTON. — A NASA hivatalosan bejelentette, hogy az Apollo-13 űrhajót 1970 március 12-én, bukaresti idő szerint 22.28 órákor indítják utnak és a Fra Mauro kráter térségében fog leszállni. A három űrhajós James Lovell, Fred Haise és Thomas Mattingly. Az első kettő március 17-én leszáll a Holdra, az utóbbi 110 kilométer magas pályán körülföldi kering. A Fra Mauro kráter átmérője körülbelül 80 kilométer, az egyenlítői övezetben terül el és rendkívül nehéz terep.

HOUSTON. — A 17 esztendősen Dusan Vlaco, akin dr. Michael DeBakey tavaly szeptemberben szívátültetési műtétet hajtott végre, olyan jól érzi magát, hogy a houstoni kórház orvosai megengedték neki, hogy hazatérjen Jugoszláviába.

GENÈVE. — A Bourg-Saint-Pierre-i községi tanács (Svájc) a szövetségi külügyminisztérium utján 150 millió svájci frank jóvátelet követel a francia kormánytól azokért a károkokért, amelyeket annakidején a Valais kantonon átvonult napóleoni csapatok okoztak a községnek. A községi tanács kifejezi azt a reményét, hogy „a császár születésének második évfordulója évfordulója alkalmából Franciaország megtéríti híres fiának adósságait”.

Bárhogy végződik is a vizslya, nyilvánvaló, hogy Bourg-Saint-Pierre lakói „felélesszerezett” viszonyulnak községi érdekeikhez, de nincsenek híján a humorérzéknek sem.

CLEVELAND. — Mig Joanne Seipel asszony a gépkocsibaesésben meghalt férje temetésén volt, lakását kirabolták. Másnap amikor a helyi sajtóban megjelent Seipel ur halálának híre, a televízió telefonon részvételt nyújtott Seipel asszonynak, bocsánatot kért a betöréstől és megígérte, hogy visszazármatatja az ellopott holmikat. Ugyanaznap este Seipel asszony a garázs előtt meg is találta a televíziót, ércékpapírjait, ékszerét.

Libia a puccskísérlet után

Ennek érdekében az új kormány bejelentette, hogy korlátozni fogja az országban működő hatalmas profitokat becsbebe több mint 40 külföldi olajtársaság tevékenységét. A kormány ugyanakkor fejlesztési szándékszik a nemzeti olajipart, növelni a Libyan Petroleum Company szere-

pét az olajkincs feltárásában, szállításában, finomításában és eladásában.

A külföldi cégek befolyásának korlátozásához tartozik az a nemrég kiadott törvényrendelet, amellyel kiterjesztik az állami lenőrséget az ország területén működő nagy külföldi bankra — Barclays, Banco di Roma, Banco di Napoli és Arab Bank — amely az ország hitelrendszer-

nek csaknem 50 százalékát tartotta a kezében.

A gazdaság kivonása a külföldi befolyás alól számos problémával jár, mivel a nagy monopóliumok, amelyek az olajipar területén a legnagyobb befolyással bírók, a vállalatok feladatokkal kell megküzdjenek, amely egyik napról a másikra megváltoztatja a helyzetüket, mert hiszen a vállalatok szembe kell nézzenek a számadatokban kimutatott gazdasági válsággal. Valóban az 1 777 000 lakosú Libia 1968-ban 125 millió tonna olajat termelt és 770 millió dollár jövedelme volt. Ez a jövedelem azonban egyenlőtlenül oszlott meg, mert az olajból bevételezett sokmillió dollárból, a nagy külföldi trösztökön kívül

csak néhány ezer libiai részesült, s ezek közül sokan korrupcióból gazdagodtak meg. Az olajárak emelkedése valamelyest hozzájárult az ország gazdasági fejlődéséhez, de ugyanakkor mélyítette a társadalmi szakadékokat és feszültségeket okoztak. A lakosság több mint 70 százalékának fő megélhetési forrása a földművelés, amely igen kezdetleges. A külföldi érdeklődésű cégeknek dolgozó munkások helyzete is elég nehéz, mert ezek a cégek mindent elkövetnek a minél alacsonyabb bérezésért.

Igy tehát a monarchista rendszer súlyos hagyatékának birtokában az új libiai kormányt igen bonyolult feladatokat kell megoldania. Az összecsapás a trösztökkel nemcsak hosszadalmasnak, hanem rendkívül nehéznek is ígérkezik.

Bár a monarchia megdöntése látszólag megakadályozta a trösztökkel szembeni ellenállást, de a továbbiakban felgyorsíthatja a libiai politikai élet pulzását, a velejáró lényegbeli változások arányában.

SABINA BONDÓC